

— Μπᾶ ἔσù ἔδω ; Τί τρέχει ; ρώτησε.
Κεῖνος εἶχε τὸ πρόσωπο συννεφιασμένο.
— Πάμε. Σὲ χρειάζουμε, μουρμούρισε.
Περπατούσανε ἀμιλῆτοι. 'Ο ήλιος δασιλεμένος.
— 'Εδω, εἰπε δ Ζήσης.

Μπήκανε σὲ μιὰ ταβέρνα. Καθήγανε σ' ἔνα στογγυλὸ τραπεζάκι στὸ βάθος, πίσω ἀπὸ ἔνα χρωματιστό, πάνινο μπερντέ κ: δ Ζήσης διάταξε μισή δκᾶ καὶ μεζέδες.

— Μισή δκᾶ δυὸ ἀνθρῶποι; μουρμούρισε δ 'Αλέξης.
— Μπᾶ, δὲν είναι τίποτα.
'Ο 'Αλέξης τὸν κοίταξε στὰ μάτια.
— Τί μὲ κοιτᾶς; 'Απόψε ἔχω κέφι. Θὰ γλεντήσω,
εἰπε δ Ζήσης καὶ γύρισε τὴ μισή στὸ ποτήρι του δσο νὰ ξεχειλίσῃ.

— 'Εδίδα, φώναξε.
'Ο 'Αλέξης ἔφερε τὸ ποτήρι στάχειλια του ἐνῷ δ Ζήσης τὸ στράγγικε ὡς τὸν πάτο.
— Κάπελα κρασί, φώναξε χτυπώντας τὴ μισή πάνω στὸ τραπέζι.
— Ποῦ τὸ ρίγνεις τόσο κρασί; σκέφτηκε δ 'Αλέξης.
Ποτὲ δὲν τὸν εἶχε δη̄ νὰ πίνῃ ἔτσι μὲ τόσο πάθος,
τυφλά. Τὰ μάτια του ὅγρα, γυαλίζανε ἀπὸ τὸ πιοτό.
Σίγουρα κάτι ἔχει.

— 'Α! Ἐχω ἔνα κέφι ἀπόψε, φώναξε γλείροντας
τὰ χεῖλια του.
'Ο 'Αλέξης πήρε ἔνα σούραρό ψφος.
— Κάτι ἔχεις Ζήση ἀπόδει, ρώτησε.

Κεῖνος γέλασε.
— Μὰ δὲν τὸ ξέρεις; Γιορτάζω τὴ λευτεριά μου.
'Απὸ σήμερα είμα: λευτερος, φώναξε γελώντας.
— Δὲ σὲ καταλαβαίνω.
— Ήοιδός σοῦ φταίει; Νά! Ήως νὰ σοῦ τὸ πῶ;
'Απὸ σήμερα δὲν ἔχω ἀφεντικό.
— Δὲ δουλεύεις πιὸ στὴ φάμπρικα;
— Δέξα σοι ὁ Θεός ποὺ τὸ κατάλαβεις, φώναξε.
'Ο 'Αλέξης σκέρτηκε λίγο.

— Σὲ πάψανε;
— Βέδηκα, μὲ πάψανε. Εἴμουνα, λέει, στοιχεῖο ἐπικίντυνο.
— Εἰπεις τίποτα;

— Εἰπα. Ήως μποροῦσα νὰ μήν τὸ πῶ; Εἰπα πῶς
πρέπει νὰ μᾶς ἀνείξουνε ἔνα παράθυρο γιὰ νὰ μπαίνῃ
δ ήλιος.

— Λοιπόν;
— Λοιπὸ μιὰ μέρα ἀγρίεψα, φώναξε, εἰπα πῶς δὲ
χρωτάμε τίποτα νὰ χτικιάσουμε μέσα στὴν ὑγρασία.
'Επειτα καταλαβαίνεις τί ἔγινε.

Γέμισε τὰ ποτήρια.
— 'Εδίδα. 'Εσύ δὲν πίνεις. 'Ας είναι. Πίνω ἐγὼ
καὶ γιὰ τοὺς δυό, φώναξε.
— "Ωστε τώρα καθησίσ:
— "Οσο νὰ ξαναβροῦμε δουλειά. Γιὰ τὸ ἀλογο πάντα
θὰ βρεθῇ ἔνα καμτσίκι.

Νύχτωσε. 'Ο ταβερνιάρης ἄναψε τὴ λάμπα.

— Κάπελα, τὸ λογαριασμό, φώναξε.
'Ο 'Αλέξης δοκίμασε νὰ βάλῃ τὸ χέρι στὴν τσέπη
του.

— "Α, ἀπόψε είναι δλα δικά μου.
Βγήκανε δξω. 'Ο ἀγέρας δροσάτος τοὺς χιύπησε
στὸ πρόσωπο, υστερις ἀπὸ τὴ μούχλα τῆς ταβέρνας
πίσω ἀπὸ τὰ βαρέλια δπου εἶχανε τρυπώσει. 'Ο Ζήσης
ἄρχισε νὰ τρεκλίζῃ.

— Πάμε τώρα σπίτι νὰ ησυχάσης, εἰπε δ 'Αλέξης.
— Τί; Σπίτι λέει; Θὰ πάμε στὴ 'λέσκη. 'Απόψε
ξουμε συνεδρίαση. Δὲν τὸ ξέρεις;

(Άκολουθει)

Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Στὸ ὑπέροχο ποίημα τοῦ Παλαμᾶ, «Στ' ἄρματα», ποὺ
στόλισε τὸ πεφασμένο φύλλο, στὸ Ἰ μέρος, 2 στροφὴ (σε-
λίδα 371) ἡ ἔγνοια ἔγινε ἄγνοια κ' ἡ στροφὴ πρέπει νὰ
διαβαστεῖ ἔτσι :

τὶς παρετάμ' ἐμεῖς ἀπὸ μιὰν ἔγνοια
πιὸ δυνατή, γιατ' ἔχουν τὴν ἐλπίδα
πώς θὰ ξαναγυρίσουμε μιὰ μέρα
στὴν ἄγκαλιά τους.

— Μιὰν γγώμη ἐνὸς μεγάλου 'Ελληνα, ποὺ ζει δξω καὶ
ποὺ βλέπει τὰ πράματα δλι μὲ μάτι κομματικό : «Ο Γερ-
μανός, λένε, είναι ὁ δυνατώτερος καὶ θὰ νικήσῃ, Τὸ λοι-
πὸν, ἀφοῦ είναι ὁ δυνατώτερος καὶ ἀφοῦ θὰ νικήσῃ, μαζὶ
τουν δυναμώνει, μαζὶ του νικᾷ καὶ δ Βούλγαρος. Τὸ συμπέ-
ρασμα; Πάει, ή 'Ελλάδα θὰ νικηθῇ. 'Ο πατριωτισμὸς καὶ
ἡ ὁρθὴ κρίση, θέλουνε, προστάζουνε νὰ γίνῃ δ, τι μπορεῖ
γιὰ νάδυνατίσῃ δ Βούλγαρος, διστε καὶ δ Ερμανός». Μιὰ
γνώμη δρθή καὶ τεσκουράπτη ποὺ δξῖζει ἀρρέο ἀλάκερο.

— Ο «ἐπιφανοῦς Κρητίδες» ποὺ τουλούμιάζει τάχα τὸ Βε-
νιζέλο στὴν «Ἀκρόπολη», σὲ κάινε δέκα ἀράδες μᾶς βε-
βαιώνει πώς ονται «φίλος του στενός». "Αν ἔχει κι ἄλλους
τέτιους φίλους δ Βενιζέλος νὰν τοὺς χαιρεταὶς ὡς τόσο σὲ
τούτη τὴν περίσταση θὰ θυμήθηκε, ὁ ἄμοιρος, τὴ γνωστὴ
παροιμία καὶ θὰ δείημηκε στὸ θεό νὰν τονὲ φιλάει ἀπὸ τοὺς
φίλους του.

— Ο βουλευτής Μιτιλήνης κ. Βασιλακάκης, σὰ δημοτι-
κιστῆς ποὺ δὲν είναι, δὲ φοβήθηκε τὴν ἀλήθεια μὰ τὰ εἰπε
ώμα καὶ τοικουφάτα μέσα στὴ βουλὴ γιὰ τὴν τρομοκρατικὴ
διοίκηση στὶς νέες κῶρες, τόσο τρομοκρατικὴ ποὺ καταντάει
νὰ κάνει πιθυμτὸ καὶ τὸν τούρκικο ζυγὸ ἀκόμη. Κάπιος
τὸν εἰπε καὶ προδότη, μὰ προδότης, θαρροῦμε, είναι κείνος
ποὺ κρύβει τὴν ἀλήθεια κι ὅχι ποὺ τὴ βροντοφωνάζει.

— Μ' ὅλη τὴν ἀνώμαλη κατάσταση, ἀρκετὰ καινούρια
βιβλία βγήκανε, ή «Ἀγάπη καὶ πόλεμος» τοῦ Τυμφρηστοῦ,
«Ο πιστὸς τῆς Ἀπελπισίας» τοῦ Βέλμουν, ή «Κριτικὴ καὶ
Ποιηση» (φυλλάδια γ καὶ γΙ) αλπ. Γιὰ τὰ βιβλία αντὰ θὰ
γράψουμε σ' ἐρχόμενα φύλλα, γιατὶ στὸ σημερηνὸ δὲν πε-
ρισσεύει τόπος.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ιδιοχείτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντροφή χρονιάτικη : Δρ. 20.

Βρίσκεται σε όλα τα κιόσκια και πουλιέται 20 λεφτά τό φύλλο.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΕΚΙΑ

ΙΣΑΜΕ τὴν ὥρα πορ γράφουμε, Παρκσκευή πρωΐ, δὲν ξέρουμε ποιό δρόμο θὰ τραβήξει, στὴ διάλυση τῆς Βουλῆς η στὸ μετασκηματισμὸ τοῦ Ὑπουργείου, η ὁπουργικὴ κρίση ποὺ ξέσπασε τὴν Τετράδη τὰ ἔγμερώματα στὴ Βουλὴ. Ἀν τελιώσει μὲ Διάλυση, πεύνα: καὶ τὸ πιὸ πιθανὸ, τότε βλαγμένη γάνναι η ὥρα ποὺ ξέσπασε αὐτῇ ή κρίση, γιατὶ ἔτσι, μὲ τὶς ἐκλογές, θὰ δούμε τὴ θέλει ἐπιτέλους αὐτὸς δ λαός, ποιὰ πολιτικὴ ἐνγεῖ γάλοισθησει, τὶ θάποφασίει γιὰ τὴν τύχη του.

Γιατὶ στὶς ἐκλογὲς αὐτές, ποὺ θὰ κατεβοῦν πιὰ τὰ κόμματα μὲ πρόγραμμα δρομένο, δ λαός μόνος του θὰ κανονίσει τὴν τύχη του καὶ κανένας, ὅσο δυγατές κι ἀν είγαι, δὲ θὰ μπορέσει γὰ τοῦ ἐναντιωθεῖ. Σώνει γάν τοῦ μιλήσουν εἰς ἀρχηγοῦ, καθὼς τζήχουν καὶ χρέος, μὲ εἰλικρίνεια, γάν τοῦ Ἑγγήσουνε μὲ λόγια ἄπλα καὶ σταράτα τὴν πολιτικὴ τους, γάν τοῦ δεῖξουνε τὶ σημασία θᾶξει ἐψήφος του. Πρέπει δηλ., τούτη τὴ φορὰ δ λαός νὰ ξέρῃ: τὶ θὰ ψηφίσει καὶ γιατὶ θὰ ψηφίσει: ἔτσι η ἀλλιώς καὶ τοῦτο θὰν τὸ μάθει ἀπὸ τοὺς πολιτικούς του ἀρχηγούς.

ΟΣΟ γιὰ τὴν περίσταση ποὺ είγαι, λέει, ἀκατάληγλα γιὰ ἐκλογὲς κτλ., είναι πράματα ἀστεῖα, ποὺ δὲν ἀξίζουνε γιὰ σοδαρή συζήτηση. Μήπως τραβούσχε μὲ κανένας ἔρισμένο σημείο, γιὰ γάν μᾶς κόψουν τὸ δρόμο μᾶς εἰς ἐκλογές; Θαλασσοδεργόμαστε κυριολεγχικά. Καὶ κεῖ ποὺ γάν θαλασσοδερνόμαστε αἰώνια, καλύτερα ποὺ κάνουμε μὲ μικρὴ διακοπὴ γιὰ νάπορασίουμε καταπού θὰ στρήψουμε τὸ τιμόνι. Κι ἀ στὸ μεταξὺ η θάλασσα φαυσκώσει περισσότερο, βουλιάζοντας θὰ μπορέσμε γάν δικιολογηθούμε πῶς μᾶς βρήκε τὸ κακὸ πάνου στὴν ὥρα ποὺ λογαριάζαμε πῶς γάν τὸ ξεφύγουμε.

Ἄφοῦ εἴμαστε χαμένοι γιὰ χαμένοι δὲς μᾶς μένει τουλάχιστο η ἐλπίδα πῶς ἀπὸ τὶς ἐκλογὲς θὰ ξεπροβάλει η σωτηρία μᾶς.

ΔΕ θέλει πόλεμο δ λαός; Ἀν τὸ πεῖ αὐτὸ μεθαύριο μὲ τὶς ἐκλογὲς δ ἐλληνικὸς λαός, η κυβέρνηση ἔχει χρέος ἐπιταχτικὸ ἀμέσως γάν διαλύσει τὴν ἐπιστρατεία. Η πόλεμο η ἀποστρατεία. Οχι κοροϊδεῖς καὶ

πράματα ἔρμαφρόδιτα, ἔνοπλες οὐδετερότητες καὶ τέτια κολοκύθια ποὺ σακατεύουν τὸ λαό, τὸν πεθαίνουνε στὰ πόδια, δίχως κανένα πραχτικὸ ἀποτέλεσμα.

Ἐτοι πρέπει γάλα μεθαύριο τὸ ζήτημα τὶς ἐκλογὲς καὶ πάγου σ' αὐτὸ νάποφασίσει δ λαός. Γιατὶ ἀν είναι νὰ ξακολουθήσει η ἐπιστρατεία μὲ τὴν ἔνοπλη οὐδετερότητα αἰώνα ἀλάκερο, προτιμότερος χίλιες φορὲς είναι δ πόλεμος ποὺ σὲ λίγους μῆνες θὰ πάρει ἔνα τέλος.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΗ ΚΤΛ.

Φίλε Νουμά,

Δὲν είμαι δυστυχῶς, προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν.

Τὴν σοδαρή αὐτὴν προστασία τὴν ἔχουν ἀναλάβει πιὰ ἕργοιανθιῶς — μὲ διεθνεῖς σκοπούς — τρεῖς ἀνθρωποι, καὶ νὰ είστε βένιαοι, πῶς τὸ πνεῦμα θὰ σωθῇ μὲ τετοιους διαίτητές.

Μαζεύτηκαν λοιπὸν τριγύρω ἀπόνα τραπεζᾶκι κεβαλαν τὰ χέρια τους μαζὶ γάν τὸ καλέσουν καὶ νὰ τὸ μεράσουνε κι' οἱ τρεῖς.

Δὲν είχα τὴν ὑπομονὴ γάν παρακολουθήσω τὶς seances spirites, παρὰ σποραδικὰ, ἐκείνο δημως ὅποι δέρω ἀπὸ τὸ πρῶτο πνευματιστικὸ φυλάδιο ποὺ ἐβγάλχε, είνε, πῶς δ Κάρλαυλ, ποὺ τὸν καλέσαν πρῶτον, ἀγνωστο γιατὶ, στὸν ἄλλο κόσμο πάσχει τρομερὰ ἀπὸ τὴ δυσπεψία ὅποι δέρεται τὸν καρπό της. Ο ἐμπνευσμένος του βιογράφος δὲ διαρύεται γάν τονίζει τὴν ἀπαίσια λέξη εἰς βάρος του προσήγη τῶν Ἡρώων, μὲ τὴν αὐταρέσκεια ἵσως, δι τοῦ αὐτοῦ τὸ σῶμα λειτουργεῖ κανονικά.

Ο ἄλλος ὑποσχέθη στὸ Rosseli γάν τοῦ μεταφράζει κάπου κάπου ἔνα σονέτο.

Ο τρίτος ρίχνει μὲ χειρονομίαν ἀνθρώπου κουρασμένου πιὰ ἀπὸ τὴν κατάσταση «μέσα σὲ φακέλους εὐώδεις» κεραυνούς προφητικούς.

Μὲ δύο παρήγορο γιὰ τὰς ἀδικημένους ἀπὸ τὴν τύχη, κλαίει τὴ μοίρα τῶν Τεχνῶν καὶ μὲ εὕθυμους ὑπανιγμούς, γυρεύει τάχατε γάν συμαδέψει ἐκείνους, ποὺ η ἀγερωχία τους ἐρεθίζει τὶς κρυφὲς πληγές του, σὲ σημεῖο, ποὺ μάταικ προσπαθεῖ γάν μὴ τὶς ξύνει φανερά.

Άλλα τὶ μ' αὐτά; Η τέχνη θὰ σωθῇ. Είναι βέβαιο. Ω μὴν πιστεύετε στὴ μετριοφροσύνη, ἀν φαίνεται δισταχτική! Τὴς μετριοφροσύνης τὰ δργα τείνε μυστικά. Τι! λέω; Η τέχνη ἐσώθη πιά!

Ἐπιμύθιο

«Τρία πουλάκια κάθησαν, μόλις ἐφύγκαν ἄλλα, Τῶνα κυττάρει τὸ δεύτερο, τὸ δεύτερο τὸ τρίτο Τὰ τρία μαζὶ κυττάζονται κέτσι τελεώνουνε δλα.»

Ο ΔΥΣΠΕΠΤΟΣ